

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 130 від 24.03. 2025 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

**Програма
фахового заліку**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: **B11 Філологія (за спеціалізаціями)**

Освітня програма: **2.B11.043.01 Мова і література (німецька)**

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри германської філології

протокол № 3 від 07 березня 2025 р.

завідувач кафедри

Русудан МАХАЧАШВИЛІ

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий залік перевіряє базові навички володіння й розуміння явищ німецької мови й літератури, та є обов'язковим заліком для вступників на основі НРК 6 на програму підготовки магістра за спеціальністю B11 Філологія (Освітня програма: Мова і література (німецька). Залік проводиться дистанційно в **усній формі**.

Співбесіда ґрунтується на виявленні практичних навичок володіння німецькою мовою і передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня мовної компетенції (на рівні B2 за шкалою Ради Європи), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого (магістерського) освітнього рівня.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового заліку перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Відповідно чітко виокремлюються дві позиції – знання мови як системи (тобто про мову), мовних одиниць та їх функцій в іншомовній комунікації, та володіння мовою як здатність спілкування, вираження думки та уміння здійснювати усі види мовленнєвої діяльності.

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Особи, які вступають до магістратури повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення наукового дослідження.

Під час заліку з німецької мови вступники повинні продемонструвати:

- вільне володіння німецькою мовою, сформованість комунікативної компетенції в рецептивних видах мовленнєвої діяльності;
- багатий лексичний запас німецької мови, вільне використання лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;
- сформованість граматичної компетенції у практичному і теоретичному аспектах;
- належне володіння орфоепічними нормами німецької мови.

Німецькомовна **комунікативна компетенція** студентів перевіряється у межах **тематики**, що передбачена програмами базових практичних дисциплін німецької мови, а саме:

Студентам пропонується висвітлити сутність комунікативного завдання:

1. Bestimmen Sie die Hauptaspekte der gesunden Lebensweise für heute. Визначте основні аспекти здорового способу життя сьогодні.
2. Beschreiben Sie die Hauptprinzipien der gesunden Ernährung in unserem Leben. Опишіть основні принципи здорового харчування у нашому житті.
3. Welche alternativen Heiltechnologien wissen Sie? Які альтернативні лікувальні технології Ви знаєте?
4. Welchen Platz nimmt Sport in unserem Leben? Яке місце займає спорт у нашому житті?
5. Bestimmen Sie Vorteile und Nachteile des Auslandsstudiums. Визначте переваги та недоліки навчання за кордоном.
6. Geben Sie Tipps für die Prüfungsvorbereitung. Надайте поради щодо підготовки до іспитів.
7. Wie realisiert sich Weiterbildung in Deutschland und in der Ukraine? Nennen Sie gemeinsame und unterschiedliche Züge. Яким чином реалізується подальша освіта у Німеччині та Україні? Визначте спільні та відмінні риси.
8. Beschreiben Sie Problemen der Hochschulausbildung in der Ukraine. Опишіть проблеми вищої освіти в Україні.
9. Erleuchten Sie den Inhalt des Begriffes „Duales Ausbildung in Deutschland“ und bestimmen Sie seine Vorteile und Nachteile. Висвітліть сутність поняття «Дуальна система освіти у Німеччині» та визначте переваги та недоліки.
10. Wie sieht gegenwärtiges Schulsystem Deutschland aus? Як виглядає система шкільної освіти Німеччини?
11. Beschreiben Sie das Problem der Toleranz in unserem Leben. Окресліть проблему толерантності у нашому житті.
12. Stellen Sie ihre Beziehung zur sozialen Engagement der deutschen und ukrainischen Jugend. Висловіть своє ставлення про соціальне залучення німецької та української молоді.
13. Gelten Sie Emotionen der Menschen als Vorteil oder Nachteil? Чи вважаєте Ви емоційність людини перевагою чи недоліком?
14. Erklären Sie den Lebenssinn der heutigen Menschen. Поясніть сенс життя сучасних людей.
15. Erleuchten Sie das Problem des exzessiven Internetkonsums heute. Висвітліть проблему надмірного споживання Інтернету сьогодні.
16. Was wissen Sie über religiöse und offizielle Feste des Deutschlands? Що Ви знаєте про релігійні та офіційні свята Німеччини?
17. Stellen Sie Ihre Beziehung zum heutigen Lehrerberuf. Висловіть своє ставлення до професії вчителя.
18. Erleuchten Sie den Sinn des Problems: Generationskonflikte. Окресліть сутність проблеми: конфлікт між поколіннями.
19. Teilen Sie richtig Ihren Arbeitstag und Ihre Freizeit? Чи вірно Ви розподіляєте свій робочий та вільний час?

20. Bestimmen Sie aktuelle Probleme der menschlichen Beziehungen. Визначте актуальні проблеми людських стосунків.
21. Wie ist Ihre Berufung? В чому полягає Ваше покликання?
22. Bestimmen Sie Ihr eigenen Lebensstil: «Kolibri» oder «Schnecke». Визначте Ваш власний стиль життя: Ви «колібри» чи «равлик»?
23. Sind die berufstätigen Frauen die bessern Mütter? Чи вважаються працюючі жінки гарними матерями?
24. Wie sieht Erziehungssystem in Ihrem Heimatland und in ihrer Familie aus? Як виглядає система виховання вашої Батьківщини та вашої родини?
25. Ist wirklich die deutsche Gesellschaft offen und tolerant? Чи дійсно німецьке суспільство відкрите та толерантне?
26. Erleuchten Sie das Problem der menschlichen Einsamkeit. Окресліть проблему людської самотності.
27. Ist es wirklich, dass heutige Jugend patriotische Gefühle hat? Чи дійсно сучасній молоді властиві патріотичні почуття?
28. Berichten Sie über Ihren Lieblingsschriftsteller und seine Werke. Повідомте про Вашого улюбленого письменника та його твори.
29. Haben Sie Auslandsaufenthalt? Berichten Sie! Чи мали Ви досвід перебування за кордоном? Повідомте!
30. Bestimmen Sie die Besonderheiten der deutschen Küche. Визначте основні особливості німецької кухні.

Орієнтовний перелік тем з німецької філології

1. Bestimmen Sie Formen, Funktionen und Gebrauch des Artikels im Deutschen. Зазначте форми, функції артикля та його вживання в німецькій мові.
2. Erleuchten Sie den Sinn der Substantivgebrauch im Deutschen. Bestimmen Sie das Problem der Geschlechtsbezeichnung der deutschen Substantive. Розкрийте сутність відмінювання іменників німецької мови. Окресліть проблему визначення роду німецьких іменників.
3. Erleuchten Sie die Prinzipien der Pluralbildung der Substantive im Deutschen. Розкрийте принципи утворення множини іменників німецької мови.
4. Bestimmen Sie Deklinationsprinzipien der Adjektive im Deutschen und die Besonderheiten der Komparationsstufenbildung in der deutschen Sprache. Окресліть принципи відмінювання прикметників німецької мови та особливості творення ступенів порівняння прикметників.
5. Bestimmen Sie Arten und Deklinationssystem der Pronomen mit Beispielsätzen. Зазначте види та відмінювання займенників на прикладі німецьких речень різного типу.

6. Bestimmen Sie Arten und Typen der Präpositionen mit Besonderheiten ihrer Bildung in dem deutschen Satz. Зазначте види та типи прийменників із особливостями їх використання у німецькому реченні.
7. Berichten Sie über Klassifikation und Gebrauch der deutschen Zahlwörter. Повідомте про класифікацію та вживання числівників німецької мови.
8. Erleuchten Sie die Besonderheiten der Gebrauch von Adverbien der deutschen Sprache. Розкрийте особливості вживання прислівників німецької мови.
9. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Gegenwartsformen. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання теперішнього часу.
10. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Vergangenheitsformen - Imperfekt. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання минулого часу.
11. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Vergangenheitsformen – Perfekt. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання минулого часу.
12. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Vergangenheitsformen – Plusquamperfekt. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання давньоминулого часу.
13. Beschreiben Sie das Zeitsystem der Verben: Der Gebrauch der Zukunftsformen – Futur I. Опишіть систему часових форм дієслова: вживання майбутнього часу.
14. Berichten Sie über Formen und Gebrauch der Passivkonstruktionen im Deutschen. Повідомте про форми та вживання дієслів німецької мови у пасивному стані.
15. Erleuchten Sie den Sinn der Nominalformen der Verben und Infinitivkonstruktionen im Deutschen. Розкрийте сутність номінальних форм дієслів та значення інфінітивних конструкцій німецької мови.
16. Erleuchten Sie die Besonderheiten der Gebrauch der Partizipien I und II. Розкрийте особливості вживання дієприкметників та дієприслівників у німецькій мові.
17. Erleuchten Sie Bildung und Gebrauch des Konjunktivs I. Окресліть творення та вживання умовного способу дієслів першої сфери використання.
18. Erleuchten Sie Bildung und Gebrauch des Konjunktivs II. Окресліть творення та вживання умовного способу дієслів другої сфери використання.
19. Charakterisieren Sie Typen der einfachen Sätze und geben Sie ihre Beispiele auf Deutsch. Охарактеризуйте типи простих речень та наведіть їх приклади німецькою мовою.
20. Erleuchten Sie das Problem der fixierten Wortfolge im Deutschen. Висвітліть проблему усталеного порядку слів німецького простого речення.

- 21.Charakterisieren Sie die Spezifik der unbestimmt-persönlichen und unpersönlichen Sätze im Deutschen. Охарактеризуйте специфіку неозначено-особових та безособових речень німецької мови.
- 22.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Satzreihe“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «складносурядне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 23.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Satzgefüge“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 24.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Objektsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення причини» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 25.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Temporalsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення часу» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 26.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Finalsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення мети» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 27.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Kausalsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне означальне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 28.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Konzessivsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «допустове підрядне речення» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 29.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Konsekutivsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення умови» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 30.Stellen Sie den Sinn der folgenden Begriffe: „Komplexer Satz“, „Vergleichsatz“ dar und erklären Sie ihren Gebrauch im Deutschen. Розкрийте сутність понять «складне речення» та «підрядне речення - порівняння» і поясніть їх вживання у німецькій мові.
- 31.Bestimmen Sie das Wesen und die Funktionen der Polysemie und der Homonymie. Визначте сутність та функції полісемії та омонімії

32. Erklären Sie den Begriff „Synonymie“. Nennen Sie die Arten von Synonymen und die Wege der Entstehung von Synonymen. Поясніть поняття «синонімія» та шляхи виникнення синонімів.
33. Erklären Sie den Begriff „Antonymie“. Nennen Sie die Arten von Antonymen. Поясніть поняття «антонімія» та назвіть види антонімів.
34. Nennen Sie die Arten des Bedeutungswandels - Bedeutungserweiterung und Bedeutungsverengung. Назвіть види зміни значення слів – розширення значення та звуження значення слова.
35. Erklären Sie die metaphorische Übertragung der Namensbezeichnung. Поясніть явище метафоричного перенесення позначення власних назв.
36. Erklären Sie die Metonymie als Übertragung der Namensbezeichnung - Wertsteigerung und Wertminderung der Bedeutung. Поясніть явище метонімії як збільшення або зменшення значення слів.
37. Erklären Sie Euphemismus, Hyperbel und Litotes als Übertragung der Wortbedeutung. Поясніть явища евфемізму, гіперболізації та літот як переносних значень слів.
38. Erklären Sie die Arten der Archaismen - semantische Archaismen; Historismen; lautlich-morphologische Archaismen; Bedeutungsarchaismen. Поясніть види архаїзмів: семантичні архаїзми, історизми, звуко-морфологічні архаїзми, значеннєві архаїзми.
39. Charakterisieren Sie die Arten und Gruppen der Neologismen. Охарактеризуйте види та групи неологізмів.
40. Erklären Sie die Arten und Formen der Entlehnung im Deutschen. Поясніть види та форми запозичень у німецькій мові.
41. Beschreiben Sie die Assimilation der entlehnten Wörter. Опишіть процес асиміляції запозичених слів.
42. Erklären Sie die linguistische und sozial-historische Ursachen der Entlehnung. Поясніть лінгвістичні та соціально-історичні причини запозичення.
43. Geben Sie die Klassifikation der entlehnten Wörter. Надайте класифікацію запозиченим словам.
44. Erklären Sie den Begriff „Purismus“ als Säuberung des deutschen Wortschatzes von entlehnten Wörtern. Поясніть поняття «пуризму» як явища очищення німецької мови від запозичених слів.
45. Nennen Sie die Grundbegriffe der Wortbildung: Ableitung (Derivation), Suffigierung, Präfigierung, Präfixal-suffixale Ableitung, Affixlose Ableitung (implizite Ableitung).
46. Erklären Sie die Begriffe „Zusammensetzung“ und „Zusammenrückung“ im Deutschen. Поясніть сутність понять «словоскладання» та «осново складання» у німецькій мові.

47. Erklären Sie die soziale Stratifikation als sozial-berufliche Charakteristik des Wortbestandes. Поясніть явище соціальної стратифікації як соціально-професійної характеристики словникового складу.
48. Beschreiben Sie die Fachwortschätze und gruppenspezifische Wortschätze im Deutschen. Опишіть поняття професійного словника та специфіку групового словника німецької мови.
49. Beschreiben Sie die territoriale Schichtung des deutschen Wortschatzes. Опишіть територіальну класифікацію німецького словникового запасу.
50. Nennen Sie die Klassifikation von stehenden Wortverbindungen: geflügelte Worte, Aphorismen und Zitate, lexikalische Einheiten, phraseologisierte Verbindungen, festgeprägte Sätze, phraseologische Einheiten. Опишіть класифікацію стійких виразів: крилатих слів, афоризмів, цитат, лексичних єдностей, фразеологізмів.
51. Charakterisieren Sie die Funktionalstile im Deutschen: Der Stil der Amtssprache und seine Besonderheiten. Охарактеризуйте функціональні стилі німецької мови: офіційно-діловий стиль та його особливості.
52. Charakterisieren Sie die Funktionalstile im Deutschen: Stil der Sprache der Wissenschaft und seine Besonderheiten. Охарактеризуйте функціональні стилі німецької мови: науковий стиль та його особливості.
53. Charakterisieren Sie die Funktionalstile im Deutschen: Der Zeitungsstil und seine Merkmale. Охарактеризуйте функціональні стилі німецької мови: публіцистичний стиль та його особливості.
54. Charakterisieren Sie die Funktionalstile im Deutschen: Der Stil der Umgangssprache und seine Merkmale. Охарактеризуйте функціональні стилі німецької мови: розмовний стиль та його особливості.
55. Charakterisieren Sie die Funktionalstile im Deutschen: Der Stil der schönen Literatur im Deutschen und seine Charakteristik. Охарактеризуйте функціональні стилі німецької мови: стиль художньої літератури та його особливості.

Зразок завдання

Erläutern Sie die Rolle des Substantivs als Wortbestandteil. Nennen Sie grammatikalisch relevante Klassen von Substantiven. Definieren Sie die morphologischen, syntaktischen und semantischen Eigenschaften eines deutschen Substantivs.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ НА ФАХОВОМУ ЗАЛІКУ

Оцінка	Критерії
Зараховано	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
Не зараховано	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність.

Рекомендовані джерела

Основні

1. Євгененко Д.А. Практична граматики німецької мови: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 456с.
2. Лалаян Н.С., Подвойська О.В. Порівняльна граматики німецької та української мов. Vergleichende Grammatik der deutschen und der ukrainischen Sprache [нім.] Навчальний посібник для ВНЗ. – Вінниця: Нова книга., 2013
3. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 240 с.
4. B. Rues, B. Redecker und Uta Wallraff Phonetische Transkription des Deutschen 2009.
5. Buscha A., Szita S., Raven S. C Grammatik. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau C1-C2. Leipzig : Schubert Verlag, 2013. – 240 S.
6. DU 2 Deutsch für Germanistikstudenten, Lehrwerk für Studierende, Nova Knyha Verlag, 2011.
7. Fleer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch: [jetzt mit Schnell-Lern-Methode; für A1-B2] / von Sarah Fleer - Berlin, München, Wien, Zürich, London, Madrid, New York, Warschau : Langenscheidt, 2011 - 144 S.
8. Hering, Axel. Sicher! : Deutsch als Fremdsprache, Übungsgrammatik; Niveau B1+/B2/C1 / A. Hering, M. Matussek, M. Perlmann-Balme. - 1. Auflage. - München : Hueber Verlag, [2018]. - 240 Seiten.

9. Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
10. Jin F., Voß U. Grammatik aktiv. Deutsch als Fremdsprache B2-C1. Verstehen, Üben, Sprechen. Berlin : Cornelsen Verlag, 2020. 312 S.
11. Jin, Friederike. Grammatik aktiv : üben, hören, sprechen / Deutsch als Fremdsprache - Grammatik aktiv von Friederike Jin, Ute Voß. - Berlin : Cornelsen, 2015. - 256 Seiten.
12. Lehrbuch Auf neuen Wegen. Deutsch als Fremdsprache für Mittelstufe und Oberstufe. - München.: Max Hueber Verlag, 2006. – S. 259.
13. Luz I. Deutsche Grammatik. Deutsch als Fremdsprache. Danzig : MARE BALTICUM Verlag, 2014. 726 S.
14. Sicher! B2.1. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch und Arbeitsbuch. Lektion 1-6. Hueber Verlag, 2013.
15. Sicher! B2.2. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch und Arbeitsbuch. Lektion 1-6. Hueber Verlag, 2013.
16. Ziel B2. Deutsch als Fremdsprache: Kursbuch. – München.: Max Hueber Verlag, 2012.

Додаткові

1. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 416 с.
2. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Кучер З.І., Орлова М.О., Редчиць Т.В. – 2-ге видання. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 464 с.
3. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. - 320 с.
4. Bernard Slowinski: Deutsche Stilistik. Beobachtungen zur Spracheverwendung und Sprachgestaltung im Deutschen, Fischer Taschenbuch Verlag. 2009. – S.34.
5. Lexikologie der deutschen Sprache (Deutsch als zweites Fach)Vortragskurs: L.P.Witaliś, B.W.Maksymčuk, W.T.Sulym Nationale Iwan-Franko-Universität Lwiw, Lehrstuhl für Deutsche Philologie, Lwiw – 2005.
6. Motive B 1+ Kompaktkurs DaF. – Arbeitsbuch, Lektion 19- 30. – München.: Max Hueber Verlag, 2016. – 248 S.